

Павлишин Владислав, Стефура Олег
Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., доцент Сидорович О. Ю.

ВИЗНАЧЕННЯ МИТНОЇ ВАРТОСТІ ТОВАРІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ МИТНО-ТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інтеграція України у європейський економічний простір, збільшення обсягів зовнішньоторговельних потоків вимагає підвищення ефективності та дієвості державного контролю за здійсненням зовнішньоекономічної діяльності. Оскільки об'єктами застосування інструментів тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності є товари, які переміщуються через митний кордон, проблеми визначення їх митної вартості набувають особливої актуальності [1, с. 43].

Проблемам митної справи загалом та визначення митної вартості зокрема присвячено праці вітчизняних науковців та практиків, серед яких: Бережнюк І. Г., Герчаківський С. Д., Годованець О. В., Івашина О. Ф., Іващук І. О., Кравчук В. М., Писарчук Ю. М., Смарченко І. М., Ченцов В. В. та ін.

Митна вартість є однією з найважливіших категорій, яка використовується під час здійснення митного контролю та митного оформлення товарів та транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України. Формування методології визначення митної вартості товарів залежить від прийнятої країною зовнішньоторговельної політики, яка визначає рівень захисту внутрішнього ринку. Крім того, обґрунтованим можна вважати такий рівень захисту внутрішнього ринку, який, з одного боку, не входить у протиріччя з національними інтересами, а з іншого, сприяє розвитку зовнішньоторговельних операцій.

Економічна трансформація в Україні знайшла втілення в нормативно-правових документах щодо митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон. Розуміння сутності і значущості, усвідомлення ролі і місця митної вартості товарів як визначальної процедури митного контролю та митного оформлення припадає в Україні на період 1997–1998 рр., коли Держмитслужбою в організаційному і правовому напрямках діяльності були прийняті серйозні стратегічні рішення: виокремлення в митних органах структурних підрозділів, відповідальних за контроль щодо митної вартості товарів і затвердження типового порядку дій посадових осіб таких підрозділів.

Вступ України до ГАТТ/СОР об'єктивно спонукав її до максимально можливої реалізації міжнародних норм і принципів оцінки товарів з митними цілями. Важливим кроком у цьому напрямку було прийняття Митного кодексу України 11.07.02 р., який набрав чинності з 01.01.04 р. У цьому законі було уніфіковані організаційно-правові та методологічні принципи системи визначення митної вартості товарів при імпорті й експорті [2, с. 394].

Зауважимо, що згідно чинного законодавства України митною вартістю товарів, які переміщуються через митний кордон України, є вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари [3].

На сьогодні митними органами України ведеться активна робота щодо контролю за правильністю визначення митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України. Так, сума додаткових надходжень до Державного бюджету України від коригування митної вартості у 2016 році склала 4,983 млрд. грн., що на 847 млн. грн. або 14,5% менше ніж у 2015 році. Додаткові надходження коштів від коригування митної вартості у загальних надходженнях до державного бюджету за 2016 рік становлять 2,2% [4].

Попередження та усунення навмисного заниження митної вартості товарів суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності залежить від ефективності процесів класифікації та кодування товарів. Так, на нашу думку, з метою прискорення строків митного оформлення товарів, забезпечення правильності їх кодування згідно з УКТЗЕД та визначення митної вартості необхідно: 1) посилити контроль за повнотою надання митниці документів, що підтверджують характеристики товарів; 2) оперативно здійснювати класифікацію товарів згідно УКТЗЕД в разі виникнення складних та спірних питань щодо їх ідентифікації та кодування; 3) виявляти, під час митного огляду, особливу увагу до тих товарів, що заявляються у вантажній митній декларації як частини та комплектуючі готових виробів тощо.

Література:

1. Заклекта-Берестовенко О. С. Класифікація товарів як елемент митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності / О. С. Заклекта-Берестовенко // Актуальні проблеми зовнішньоекономічної діяльності та митної справи в умовах глобалізації : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Дніпропетровськ: Академія митної служби України. – 2010. – С. 43–45.

2. Митна справа : підручник / А. І. Крисоватий, С. Д. Герчаківський, О. Б. Дем'янюк, О. В. Бречко ; за ред. А. І. Крисоватого. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 540 с.

3. Митний кодекс України від 13.03.2012, № 4495-VI (з наступними змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] // Режим доступу з <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1011.60.6&nobreak=1>

4. Звіт про виконання плану роботи Державної фіскальної служби України на 2016 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/files/199244.pdf>